

Inriktningsbeslut för folktandvårdens struktur i Luleå

Dnr 04434-2018

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Regiondirektören får i uppdrag att ta fram risk- och konsekvensanalyser för en koncentration av tandvårdsverksamheten till norra hamn och en stängning av tandvårdsklinikerna i Bergnäset och Gammelstad.
2. Regiondirektören får i uppdrag att göra en fortsatt översyn av folktandvårdens struktur i länet.

Yttrande till beslutsförslaget

Det är angeläget att folktandvården i länet vidtar åtgärder för att säkerställa en god kompetensförsörjning och kvalitet i verksamheten. För Luleås del innebär en utvidgning av tandvårdens lokaler i norra hamn att utrymme skapas för en samlokalisering av tre befintliga kliniker till en större klinik som har bättre förutsättningar att driva och utveckla verksamheten. Förändringen bedöms som ett viktigt steg för att anpassa verksamheten i Luleå till de förutsättningar som råder.

Sammanfattning

Ett förslag till inriktning för folktandvårdens framtida struktur i Luleå har tagits fram. Inriktningen syftar till att skapa bättre förutsättningar för kompetensförsörjning, resurseffektivitet samt en fortsatt god vård till patienterna. I ärendet föreslås att tandvårdsklinikerna i Bergnäset och Gammelstad koncentreras till tandvårdcentralen i Luleå centrum. Behovet av förändringar i andra delar av länet ska utredas vidare.

Ärendet

Bakgrund

Landstingsfullmäktige beslutade i juni 2016 (LF 160620-21 § 52) att uppdraga till styrelsen att identifiera åtgärder för att anpassa hälso- och sjukvårdsorganisationen till den ekonomiska verklighet som föreligger. Utifrån det uppdraget fattade styrelsen under hösten 2016 ett inriktningsbeslut (LS 161026 § 197) om förändrade uppdrag för länets sjukhus, hälsocentraler samt folktandvård. För folktandvårdens del innefattade beslutet en förändring av folktandvården i Piteå med en överflyttning av verksamheten vid tandvårdskliniken i Hortlax till kliniken vid Piteå sjukhus samt kliniken i Öjebyn. Vidare beslutades att en översyn av övrig folktandvård i länet var nödvändig utifrån bemanningssituationen hos framförallt de mindre tandvårdsklinikerna. Våren 2017 fattade regionstyrelsen ett efterföljande beslut (RS 170327 § 82) om förändrade uppdrag där regiondirektören fick i uppdrag att genomföra en

fortsatt översyn av övrig folktandvård. Det föreliggande ärendet gäller inriktningen för folktandvårdens struktur i Luleå.

Folktandvårdens utmaningar i länet

Länets tandvårdskliniker står inför flera utmaningar som främst kan relateras till en svår kompetensförsörjningssituation och krav på anpassning till nya ekonomiska ramar. För att skapa goda förutsättningar för en hållbar verksamhet krävs åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen samt en omställning mot mer resurs- och kostnadseffektiva strukturer.

Rekrytering av bristkompetenser till små tandvårdskliniker är en svår utmaning. Nyexaminerade tandläkare och tandhygienister behöver inskolningsperioder vid större kliniker med goda handledningsresurser. Det är därför inte lämpligt med placeringar på de minsta klinikerna, vilket försvårar rekrytering till dessa. När tandläkarvakanser uppstår får det större konsekvenser vid små kliniker jämfört med större, både vad gäller befolkningens möjligheter till vård och folktandvårdens ekonomi. Även sett till resurs- och kostnadseffektivitet så har de mindre klinikerna nackdelar. Nyttjandegraden av lokaler och utrustning är lägre samtidigt som personalkrävande administrativa funktioner måste tillhandahållas i samma utsträckning som vid större kliniker. Den tidigare omstruktureringen av tandvården i Piteå genomfördes av dessa skäl och har visat på tydliga skalfördelar med en struktur som bygger på färre och större kliniker.

Folktandvården i Luleå

Folktandvården har i dagsläget fem tandvårdskliniker i Luleå med följande placering; Luleå centrum (tandvårdscentralen i norra hamn), Örnäset, Bergnäset, Gammelstad och Porsön. Utöver dessa finns även specialisttandvården som är samlokaliserad med tandvårdscentralen i norra hamn.

Specialisttandvården i Luleå har huvuddelen av sin verksamhet i samma byggnad som tandvårdscentralen i norra hamn. De har under 2018 fått en ny odontologisk specialitet, OroFacial Medicin. Den nya specialiteten är inriktad på tandvård till patienter med särskilda behov som äldre multisjuka och fysiskt och psykisk funktionsnedsättning. Specialistutbildning i denna nya specialitet startar under hösten 2018. Både utbildningen och den nya specialiteten kräver utökade lokaler jämfört med dagens specialistvård. Behovet av större lokalyta för specialistvården sammanfaller med behovet av omstrukturering av tandvårdsklinikerna, vilket har motiverat en sammantagen analys av lokalbehovet.

Vid årsskiftet 2018/2019 blir de två översta våningarna i byggnaden vid norra hamn lediga, vilket innebär en möjlighet att utvidga verksamheten i direkt anslutning till befintliga lokaler. Den nya lokalytan kan inrymma både det utökade behovet hos specialisttandvården och en flytt av tandvårdsklinikerna i Bergnäset och Gammelstad till tandvårdscentralen. En flytt till tandvårdscentralen i norra hamn med tillhörande utökning av lokalytan samt ombyggnad och renovering beräknas ge en initial besparing på 0,33 mnkr år

2020 samt 2,52 mnkr år 2021. Alternativet att kvarstå i nuvarande struktur kommer medföra renoveringskostnader vid samtliga tre kliniker eftersom lokalerna står inför renoveringsbehov. Dessutom måste en ombyggnad av specialisttandvårdens lokaler i norra hamn göras oavsett om lokalytan utökas eller inte för att möjliggöra den nya specialiteten.

Förslag på inriktning för folktandvårdens struktur i Luleå

Allmäntandvårdens förändrade utmaningar kräver en fortsatt inriktning mot en koncentrerad tandvårdsstruktur i hela länet. För Luleås del föreslås att tandvårdsklinikerna i Gammelstad och Bergnäset stängs och sammanslås till tandvårdscentralen i centrala Luleå. Förändringar av strukturen i andra delar av länet ska utredas vidare och kan innebära att fler kliniker i länet sammanslås och att om- eller nybyggnationer i anslutning till befintliga kliniker föreslås.

Den föreslagna inriktningen väntas ge följande fördelar.

- Bättre utnyttjande av samtliga resurser – personal, material, lokaler och utrustning.
- Minskad sårbarhet vid vakanser, sjukdom och annan frånvaro.
- Underlättad rekrytering. Arbete kan erbjudas på större enheter med goda möjligheter till handledning och kollegialt utbyte.
- Underlättad planering med färre kliniker.
- Minskad lagerhållning och minskat spill av tandvårdsmaterial.
- Lägre fasta kostnader.

En stängning av verksamheterna i Gammelstad och Bergnäset innebär ett ökat resande för patienter från dessa kliniker. Kommunikationerna från Gammelstad och Bergnäset till Luleå centrum är dock mycket goda och res-tiden liten. En risk- och konsekvensanalys av den föreslagna förändringen kommer genomföras efter att inriktningsbeslut tagits.

Protokollsutdrag skickas till:

Divisionschef folktandvård

Verksamhetsdirektör